

GutSábész

גוט שבת 22. évfolyam 38. szám • Ára: 330 HUF • כ"ה

KIADJA: CHABAD-LUBAVICS ZSIDÓ NEVELÉSI ÉS OKTATÁSI EGYESÜLET

Gyertyagyújtás Budapesten: 20:26 • כ"ז סיון תש"פ • 2020. 6. 19. • פרשת שלח • Szombat kimenetele: 21:47

A szellemi együttlét újból összekapcsolódhat a fizikaival

Újra megnyitottak az EMIH zsinagógái

Miután május közepén Budapesten is feloldották a kijárási korlátozást, Oberlander Báruch rabbi, a Budapesti Ortodox Rabinátus vezetője még óvatosságra intette az EMIH közösségeit, hogy pontosabban láthassuk, mit is hoz a korlátozás megszüntetése. Hála az Örökkévalónak, a megbetegedések száma nem nőtt relevánsan, így szabadtéri istentisztelet keretében már megtarthattuk Sávutot, a Dohány utcai Bét Menáchem iskola tágas udvarán. Ezt követően Oberlander rabbi a háláchikus állásfoglalásokat szem előtt tartva és Falus András immunológus professzor véleményére támaszkodva június 9-én úgy döntött, hogy alapvető óvintézkedések (mint kézfertőtlenítés, szájmasc használata és az imádkozók közötti megfelelő távolság) betartásával az EMIH zsinagógái újból megnyithatják kapuikat az imádkozók előtt. Így a közösségek tagjai, akik eddig elsősorban az online tanu-

lásokon voltak együtt, újból találkozhatnak a zsinagógákban fizikailag is.

A Vasvári zsinagógában Oberlanderrabbi örömeiben, hogy arég látott közösségével visszatérhetett a karantén előtti életük mindennapos helyszínére, különleges késztetést érzett, hogy Sehechijánu áldást mondjon (az Isten szent neve nélkül), hogy az Örökkévaló újból engedte nekünk megérni ezt a napot.

Az Óbudai zsinagóga évszázados falai közötti, a hatalmas légtérű imatérben a mozgatható padok és székeknek köszönhetően kényelmesen be lehetett tartani a kívánt távolságokat úgy az imádkozás, mint a kidus alatt is. A Zsili multifunkcionális tere szintén kényelmes teret engedett a visszatérésre az újlipótvárosi közösségnek, továbbá számos olyan vallásos zsidónak is, akiknek – hitközségi irányzattól függetlenül – még nincs nyitva a szokásos imahelye.

A budavári zsinagógában, a kisebb imatér miatt, a biztonság

kedvéért inkább az udvaron tartották az istentiszteleteket, ahol az árkádok alatt paravánnal elválasztott részen alakították ki a női részt. A szombat délelőtti tóraolvasáskor kitolták a bimát is, melyet a napsütés elől néhány centiméterrel kellett mozgatni az egyes felhívottak között, hogy az olvasót ne zavarja az erős fény a hetiszakaszh felolvasásában.

Vidéken már a tóraadás ünnepe óta örülhettek egymásnak az imádkozni járók, így az EMIH debreceni, keszthelyi, miskolci és szentendrei zsinagógáiban is. Emellett folytatódik a távolmaradók segítése, például Szentendrén Myers rabbi és felesége sábeszi csomagokkal könnyíti meg az idősebb tagok szombatjait, akik koruknál fogva még nem tértek vissza a padsorokba.

Az Örökkévaló adja, hogy hamarosan a megszokott rendben lehessünk a zsinagógáinkban is, ahová mindenki egészségesen térhet vissza.

Virtuális bét midrás

Myers Mendy rabbi:

A tükör másik oldalán

– a hetiszakaszh és tanulságai napjainkban

A Cháj Galéria Facebook-oldalán, szerdánként 18:30-tól

Feldman Mussie rebbece:

Közepesek a konyhában

(csak nőknek!). A csoport zárt Facebook-csoportjában.

Belépési engedélyért keressék Feldman rebbece.

Szerdánként 20:30

Glitsenstein

Chaim Saul rabbi:

Napi dvár torá.

Konferenciahívás

a +36 1 987 6825-ös

telefonszámon. Kód: 901244

Vasárnaptól csütörtökig 18:00

Napi Talmud Dáf jomi

Hétköznap reggelente 7:30

Szombaton és vasárnap

21:00 után

Élőben: Köves Slomó

Facebook-oldalán,

utólag visszanezethető:

www.napitalmud.hu

Újra nyit a Tel Aviv Cafe !

Nyitvatartás:

Hétfőtől csütörtökig:

12:00-18:00-ig

Elvitelre és helyben fogyasztással is.

Rendelhető napi menü:

üzenetben kérhető, kiszállítással. Előre rendelhető pizza (2590 Ft).

Szállítás:

A VII. kerület területén ingyenes, a többi kerületben 500 Ft.

Hetiszakasz

Kánaáni kémek

Szakaszunk – *Slách* (4Mózes 13:1–15:41.) – fő témája; Mózes kémeket küld ki Kánaánba. Ezek defetista jelentésükkel – ami kissé eltúlzott volta ellenére többnyire a tényeknek megfelelő volt – elriasztják a népet a honfoglalástól, és zúgolódva ismét kifejezik azon óhajukat, hogy visszamenjenek

Egyiptomba. A nagy fokú kishitűség láttán Isten elrendeli a negyven esztendő pusztabeli bolyongást, melynek során kihal a „pusztai nemzedék”, és az új generáció már szabad emberekből áll, akiknek lelkét nem nyomorította meg az egyiptomi rabszolgaság. Ők fogják elfoglalni és birtokba venni az országot.

Zsidó híradó

Izrael új svéd nagykövete csak Tel Aviv-i nagykövetként tekint magára

Izrael új svéd nagykövete, Erik Jörgen Carl Ullenhag, liberális párti képviselő, egykori integrációs miniszter (2010–2014), korábban jordán nagykövet (2016–2020) meglehetősen kellemetlen kijelentéssel indított diplomáciai működésének új állomásán, ugyanis a kinevezésekor izraeli nagykövet helyett „Tel Aviv-i nagykövetként” reflektált magára.

Ullenhag utalását akár egyszerű szóbotlásnak is vehetnénk, ám pártatlanságáról több korábbi esetet is találtak izraeli sajtóorgánumok. Például egy zsidó jelképek viselese mellett szervezett tüntetésen, melyen személyesen is részt vett, azt mondta, hogy ő kizárólag az antiszemitiz-

mus ellen tüntet, nem pedig Izrael Állam mellett. Egy másik alkalommal pedig az ellen tiltakozott, hogy pártja Stockholmban fogadja a Benjamin Netanjahu által vezetett Likud párt képviselőit.

Az kijelentések után a *The Jerusalem Post* munkatársai megkeresték az izraeli külügyminisztériumot, hogy foglaljanak állást Ullenhag kinevezésével kapcsolatban, mire a minisztériumtól azt a választ juttatták el hozzájuk, hogy nincs okuk arra, hogy visszautasítsák Svédország kinevezését.

Kisebbségi komplexus

Már az is elég kellemetlen, hogy a Kánaán földjére küldött kémek olyan elbizonytalanító jelentéssel tértek vissza. Az még szomorúbb, hogy a zsidók rögtön hittek is nekik, és gyászba, valamint siránkozásba kezdtek. Még ennél is rosszabb volt, mikor Isten a kémek fenti vétkéért a negyven éves bolyongás kollektív büntetésével sújtott le a népre. Az igazi tragédia azonban az, hogy ez a negatív, önbeteljesítő spirál és a vele járó valamennyi kellemetlenség talán mind megelőzhető lett volna egy jó pszichológus segítségével.

Az életben a hatékonyságunkat nagyon nagy mértékben az önmagunkba vetett hitünk határozza meg: az, hogy mekkora önbizalmat tanúsítunk egy számunkra ismeretlen helyzetben vagy olyankor, mikor egy új, addig még általunk be nem járt úton indulunk el.

Éppen ezen a banánhéjon csúsztak el a Mózes által küldött kémek is: az önmagukba vetett bizalom hiányán.

„Mi nem mehetünk fel azon nép ellen, mert erősebb az nálunk... olyanok voltunk szemünkben, mint a sáskák és olya-

nok voltunk az ő szemeikben is.” (4Mózes 13:31., 33.)

Mikor erőről teszünk tanúbizonyságot és a saját sikerünkben való hitünk kívülről is tapintható, az másokban is egyfajta tiszteletet ébreszt az irányunkban. Egy ilyen felállásban borítékolható a siker. Másfelől azonban saját valós vagy akár csak vélt gyengesége, inkompetenciája másban is pontosan ezt az érzést szüli meg velünk szemben. Előbbi eset a pozitív, utóbbi pedig a negatív önbeteljesítés tipikus folyamata.

A mélyen gyökerező önbizalom – nem összekeverendő az önhittséggel – idővel igazolja magát. Mikor teljes hittel hiszünk valamiben, akkor nem zavarunk az utunk során elének sodródó akadályok vagy mások kételkedő szavai. Ilyenkor csak meggyünk előre. Fejet lehajtva, anélkül, hogy akár csak egy pillanatra is hátrapillantánánk. A zsidók is így érthettek el végül az Ígéret Földjére, s mi is így fogjuk elhozni a messiási kort. Legyen így mihamarább!

*Kovács Jichak rabbinövendék
cikke Elisha Greenbaum írása
nyomán.*

**SUN & FUN
& JUNIOR**
07.20-08.28.

Regisztrációs határidő: 2020.07.03.
Jelentkezés: sunandfun@zsido.com

Imaidők a következő hétre (június 20-26.):

Talmud Egylet – Sász Chevra Zsinagóga (VI., Vasvári Pál u. 5.)

Szombat: 8.45 Hetiszakasz-tanulás *Nógrádi Elivel*;
9.15 Reggeli ima, majd *Kidus*;
20.15 Délutáni ima, majd *szeudá slisit*

Vasárnap-péntek: 8.00 Reggeli ima

Vasárnap-csütörtök:

20.30 Délutáni-esti ima (a Keren Orban)

Péntek: 18.30 **Korách: Törvénytelen lázadás
vagy legitim tüntetés?**

(Szabó György Menáchem előadása);

19.30 *Kábalát Sábát*, majd *Kidus*

Óbudai Zsinagóga (III., Lajos utca 163.)

Szombat: 9.15 Hetiszakasz
a kabbala tükrében
10.00 Reggeli ima,
majd *Kidus*

Hétfő-péntek:

6.30 Reggeli ima

7.30 *Dáf hájomi*
(napi Talmudtanulás)

Péntek: 19.00 Tanulás
19.30 *Kábalát Sábát*,
majd *Kidus*

Budavári Zsinagóga

(I., Táncsics M. u. 26.)

Szombat:

9.30 Reggeli tanulás
(téma: Hinni tanulni)

10.00 Reggeli ima,
majd *Kidus*

Péntek: 18.30 Tanulás;
Faith Áser rabbi

előadása;
19.30 Szombat-
fogadás, majd *Kidus*

Zsilip Zsinagóga (XIII., Újpesti rakpart 1.)

Szombat: 9.30 Reggeli tanulás
(zsidó misztika)

10.00 Reggeli ima, majd *Kidus*

Péntek: 18.00 Tanulás

19.30 *Kábalát Sábát*, majd *Kidus*

Cháj Galéria

(Szentendre, Pátriárka u. 6.)

Szombat: 9.30 Reggeli tanulás
(*Tánjá*)

10.00 Reggeli ima, majd *Kidus*

Péntek: 19.30 *Kábalát Sábát*,
majd *Kidus*

Velem és a Rebbével történt

A fiú, akinek a Rebbe a barátja volt

A szüleimet Lengyelországból hurcolták el, majd a háború után egy németországi hontalanok táborában házasodtak össze, München közelében. Sajnos apám nem élt sokáig. Akkor halt meg, amikor anyám az első gyermekét várta. Én tehát egy özvegyasszony fiaként születtem meg. Anyám később újránházasodott, és kivándoroltunk az Egyesült Államokba. A nagymamával és egy nagynénémmel együtt New Yorkban telepedtünk le.

Amikor nyolcéves lettem, anyám elkezdett jesivát keresni a számomra. Azonban havonta csak tíz dollárja volt erre a célra, miközben legalább huszonötre lett volna szüksége. Végül, sok próbálkozás után, eljutott a lubavicsi jeisvába, ahol, miután meghallgatták a történetét, felajánlották neki, hogy ingyen tanulhatok ott. Ő ezt nem fogadta el, ragaszkodott hozzá, hogy tandíjat fizessen. Végül havi öt dollárban állapodtak meg. Így váltam lubavicsi hasziddá.

Nagyon jól éreztem magam abban a jesivában. A tanárok kedvesek, figyelmesek és jóindulatúak voltak. Idős, az óvilágból érkezett hászidok voltak, akik így fejezték ki a tiszteletüket a Rebbe iránt.

A Rebbével először 1964-ben beszéltem személyesen, tizenéves koromban. Akkoriban fekélyes vastagbélgyulladás-tól szenvedtem, és a jesiva vezetője, Mendel Tenenbaum rabbi ajánlotta, hogy keressem fel ez ügyben a Rebbét.

Nagyon megilletődve léptem be a Rebbe irodájába, de a mo-

solya azonnal feloldott bennem minden feszültséget. Miután elmondtam neki, hogy miért jöttem, így szólt: „Kérdezd meg az orvosodat, hogy nem lenne-e jól, ha rizst ennél. Mondd azt, hogy egy barátod ajánlotta”.

A Rebbe a „barátomnak” nevezte magát! Hihetetlen érzés volt. Egy tizennégy éves, apa nélküli gyerek voltam, és hirtelen a Rebbe barátja lehettem. Nagyszerűen éreztem magam.

Amikor elmeséltem mindent anyámnak, ő azonnal rizsszel kezdett etetni. Hitt a Rebbe bölcsességében, így, miután a

szőr. A bőrröndöket pakoltam az autóba, amikor légzési problémáim adódtak. Minden alkalommal, amikor valamilyen megerőltetőbb dolgot tettem, elnehezült a légzésem.

A feleségem unszolására végül orvoshoz mentem. Kiderült, hogy az egyik artériám beszűkült, és azonnali beavatkozásra volt szükségem. A műtétre szombaton került sor, nem várhatott egy napot sem. Az operáció alatt komplikációk léptek fel, életveszélyben voltam.

Másnap reggel a feleségem elment a Rebbéhez, aki megáldott,

A feleségem sajnos nem tudott mit válaszolni, mert a szofer még nem jelentkezett. Groner rabbi nem igazán örült a hírnök. „A Rebbe választ vár!” – jelentette ki.

Másnap jelentkezett a szofer és elmondta, hogy a „levávchá – a szíved” szóban lévő lámed betű hibás volt, de már kijavította, így a tfilin teljesen kóser.

Amikor meghallottam a hírt, éppen egy újabb vérvizsgálat következett. Az eredmény tökéletes lett! Ettől fogva már egyre jobban lettem.

Szeretném kiemelni, hogy a Rebbe minden egyes zsidóval törődött. Amikor a feleségem elment hozzá azon a vasárnap reggelen, ezeröt-száz-kétezer ember várakozott arra, hogy sorra kerüljön. Ő azonban emlékezett rám és a problémáimra. Annyira fontos voltam a számára, hogy másnap éjjel kikerestette a feleségem telefonszámát – ami pedig titkosítva volt abban az időben –, és a titkárával felhívatta, hogy az állapotomról érdeklődjön.

Nem lehet szavakba foglalni a Rebbe törődését és kedvességét. Minden egyes ember fontos volt számára, akivel csak találkozott. Személyesen tanúsíthatom mindezt.

Naftali Feldman

Naftali Feldman New Yorkban élő üzletember.

Az interjú 2016 júniusában készült.

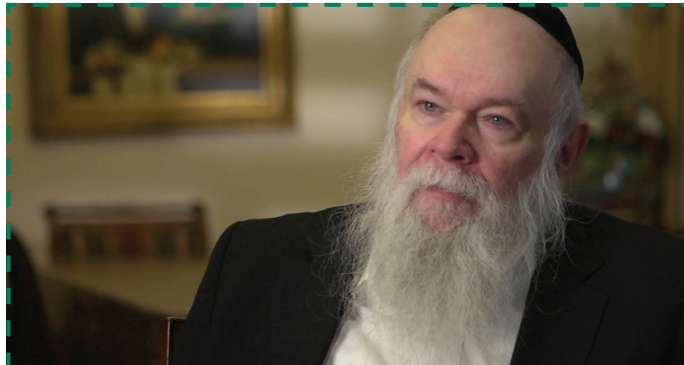
Rebbe a rizst ajánlotta, ő mindent megtett, hogy folyton rizs legyen előttem. Hét éven keresztül mindig rizst ettem és a gyuladás többé nem tért vissza. Korábban rengeteg orvosi vizsgálaton voltam, de azt mondták, nincs esély a javulásra, a Rebbe viszont ezzel az egyszerű tanácsával meggyógyított.

Nem ez volt az egyetlen eset, amikor a Rebbe gyógyított meg. 1990-ben, amikor már jól ment a kóser éttermem, vakációra indultunk, hosszú évek után elő-

és azt kérte a feleségemtől, hogy azonnal nézesse meg a tfilinemet egy szoferrel.

Mindeközben a lábamban kialakult egy vérrög, amit az orvosok nem tudtak eltávolítani. Többször is kaptam vérátömlesztést, de semmi sem segített. Az orvosok nem tudták, hogy mi okozza a problémát.

Hétfő éjjel Leibel Groner rabbi, a Rebbe titkára telefonált a feleségemnek. „A Rebbe tudni akarja, hogy mi a baj a férje tfilinjével” – mondta.

Facebook Tanház Virtuális Bét Midrás

A zsidó.com Facebook-oldalán élőben.

Oberlander Báruach

Megyeri Jonatán

Esténként más-más előadókcal és témákkal

Vasárnap: A nők szerepe a zsidóságban és a rituális életben
Hétfő: Zohár, a Kabbala alapkönyve tanulmányozása
Kedd: Hászid történetek és mesék
Szerda: Kérdezd a rabbijt!
Csütörtök: Hetiszázszáz a Midrás és a Kabbala tükrében

A zsidó filozófia alapjai

Kóser konyha

Nyári zöldségsaláta

parve, glutén- és tojásmentes

1 nagy kígyóuborka
1 piros és 1 sárga
kaliforniai paprika
zöld és fekete olajbogyó
1 fej lilahagyma
2 gerezd fokhagyma
2 nagyobb paradicsom
2 sárgarépa
1 fej saláta
3-4 ek. olívaolaj
½ citrom leve
csipetnyi só, őrölt koriander,
durvára darált bors,
ízlés szerint

A salátát vízbe áztatjuk, majd alaposan átvizsgáljuk, nehogy bogarak legyenek rajta. A hagymát és a fokhagymát megtisztítjuk, előbbi apró kockákra vágjuk, utóbbit áttörjük. A répát megtisztítjuk és durvára reszeljük. Az olajbogyót leszűrjük. A zöldségeket kis kockákra vágjuk, az olajjal és a citromlével összekeverjük, megfűszerezzük és köretként tálaljuk.

Akik a járványban odavesztek

A koronavírus-járvány pusztítása az ortodox zsidó közösségeket, főként az Egyesült Államokban, de Izraelben is, még súlyosabban érintette, mint a lakosság más szegmenseit.

A járvány nem válogat és mindegyik testvérünk elvesztése pótolhatatlan ürt hagy a zsidó nép szívében, szülők és nagyszülők, sokszor fiatal emberek lettek a COVID-19 vírus áldozatai. Mindegyik áldozat sokkal többet érdemel, mint egy rövid megemlékezés, sorozatunkban írásban mégis kifejezetten rabbinikus szempontból kiemelkedő személyiségeket szeretnénk bemutatni.

Yaakov Perlow rabbi, a Novominszker rebbe

A novominszki dinasztia negyedik rebbeje az Egyesült Államokban született 1930-ban, édesapja, a harmadik novominszki rebbe, Nachum Mordecháj már

1930-ban elhagyta az Öreg Kontinentet, és 1933-ban, apja halála után, már Amerikában építette a novominszki udvart. Yaakov Perlow 1976-ban vette át a dinasztia irányítását. Híres nagy tudása mellett közösségi szolgálata kiemelte őt más hászid vezetőktől. Évtizedekig szolgált a vallásos zsidóság jelentős részét tömörítő Agudath Israel szervezetben, melynek rabbinikus elnöke is volt. Az udvar központját a brooklyni Borough Parkban építette fel, ahol prominens jesivát is alapított, Kol Jehuda néven.

Négy gyermeke született, két lány, Feiga Dina és Sarah Chana és egy fiú ikerpár, Yehoshua

Heschel és Alter Yisrael Shimon rabbi. A rebbe halála előtt a két fiút egyforma jogon tette meg utódjának.

A novominszki rebbe közeli jó kapcsolatot ápolt a chábád mozgalommal, ez a kapcsolat már generációkra visszamenő volt. A közeli viszonyt példázva, hogy a dinasztia második rebbeje, Alter Yisrael Shimon részt vett a hetedik és jelenlegi lubavicsi Rebbe esküvőjén, melyet a hatodik lubavicsi Rebbe 1928-ban, Varsóban rendezett. A két vezető, csakúgy, mint utódaik, baráti viszonyt ápoltak. Yaakov Perlow többször tett látogatást a lubavicsi központban, és egész életében szoros kapcsolatot ápolt a Rebbevel.

Leibel Groner rabbi, a Rebbe titkára

Szinte nem is látni a Rebberől olyan videót, melyen ne lenne látható Leibel Groner rabbi, a Rebbe egyik személyi titkára, aki gondoskodott a Rebbe minden szükségletéről. Groner rabbi prominens lubavicsi hászid családból származott, 1931-ben az Egyesült Államokban született és a lubavicsi Tomchei

Temimim jesivában folytatott tanulmányait. Kapcsolata a Rebbevel már gyerekkorában elkezdődött, és mielőtt a Rebbe magára vette volna a chábád mozgalom irányítását és a szervezet oktatási ágát vezette, Groner rabbi már mellette dolgozott. Később, mikor a Rebbe 1951-ben elfoglalta a vezetői széket, Groner rabbi személyi titkárként csatlakozott hozzá.

A Rebbe egy alkalommal úgy referált Groner rabbira, hogy „a tábornokom.” Groner rabbi felesége és gyermekei gyászolják, akik mind sliách (küldött) feladatokat látnak el a világ minden pontján. Groner rabbi 88 éves volt.

Avraham, ismertebb nevén Romi Cohn

Romi Cohn 1929-ben, az akkori Csehszlovákiában született, és Szlovákia náci megszállását követően családja sikeresen Magyarországra menekítette.

Anyja és négy testvére koncentrációs táborban végezték. Cohn 1944-ig Magyarországon tanult hászid jesivákban, ekkor visszatért Szlovákiába, és csatlakozott a nácik ellen küzdő partizánokhoz. Ezalatt az időszak alatt 56 család életét sikerült megmentenie.

Romi Cohn az Egyesült Államokba települve hamar igen tehetőssé lett, az ingatlan üzletben számos nagyszabású projektet vezetett. Nem sokkal azelőtt, hogy elkapta volna a koronavírus, idén januárban az Egyesült Államok kongresszusában, az Auschwitz-Birkenau-i haláltábor 75 éves felszabadulásának megemlékezésén Romi Cohnt érte a megtiszteltetés, hogy elmondja a nyitóimát. Cohn híres mohel (rituális körülmétlést végző szakember) is volt, felesége Malvin gyászolja, gyermekük nem született.

Megyeri András Jonatán cikke teljes terjedelmében olvasható az Egység 130. számában és a zsidó.com portálon.

Gut Sábesz – megjelenik hetente

Kiadja a Chabad-Lubavics – Zsidó Nevelési és Oktatási Egyesület / Published weekly by Chabad-Lubavitch – The Jewish Heritage Center of Hungary
1052 Budapest, Károly körút 20.

Telefon: +36-1-268-0183
www.zsido.com / info@zsido.com
Felelős kiadó: **Oberlander Báruch rabbi**
Főszerkesztő: **Steiner Zsófia**

A kiadvány szent szövegek részleteit és magyarázatait tartalmazza. Kérjük, ne dobja el!

Munkatársak: **Cseh Viktor, Dénes Anna, Kovács Jichák, Molnár Zsófia**
Nyomdai előkészítés: **Juhász Valéria**
ISSN 1416-4604

